

Rapportage BAANWIJS
periode maart 2016 – augustus 2016

Bianca Verhoeven en Jack Kerkhofs

24-11-2016

Inleiding

Zoals afgesproken worden de deelnemende partijen van Baanwijs elke 6 maanden schriftelijk geïnformeerd over de activiteiten en resultaten van Baanwijs.

Deze rapportage geeft informatie over de periode maart 2016 – augustus 2016.

Zoals in de vorige rapportage aangegeven zijn in overleg met alle deelnemende partijen de volgende resultaatgebieden afgesproken:

1. Beleidsontwikkeling gezamenlijke aanpak onderwijs en arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren
2. Projecten op het gebied van onderwijs en arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren
3. Relatiemanagement en samenwerking met andere organisaties
4. Kennisdeling – Informatieverstrekking - Deskundigheidsbevordering
5. Administratie - communicatie

Deze rapportage zal per onderdeel ingaan op de activiteiten en resultaten van de afgelopen zes maanden.

Daarnaast is er een aparte paragraaf die de resultaten van het afgelopen schooljaar 2015-2016 in beeld brengt.

Beleidsontwikkeling gezamenlijke aanpak onderwijs en arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren

VROEGTIJDIGE KETENSAMENWERKING

De arbeidsintegratie van kwetsbare jongeren heeft vaak raakvlakken met diverse wet- en regelgeving en zijn er diverse partijen bij betrokken. Daarom stimuleert en organiseert **BAANWIJS VROEGTIJDIGE SAMENWERKING** tussen professionals en beleidsmedewerkers van onderwijs en gemeenten in de transitiefase van kwetsbare jongeren, leeftijd 16 – 20 jaar. Hierbij staan een aantal **CENTRALE PRINCIPES** als het gaat om de arbeidsintegratie van kwetsbare jongeren centraal. Het doel is om al tijdens de schoolse periode via stage de juiste **MATCH** te maken tussen de (arbeids)mogelijkheden van de kwetsbare jongeren (**VRAAG**) en een realistisch toekomstperspectief (**AANBOD**).

OVERLEGPLATFORM ONDERWIJS EN GEMEENTEN

Er is via een natuurlijke weg een overlegplatform uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen ontstaan: Wildveld (praktijkonderwijs), Velddijk (voortgezet speciaal onderwijs), Impuls (voortgezet speciaal onderwijs), Wijnberg (voortgezet speciaal onderwijs), Mikado (voortgezet speciaal onderwijs), Raayland (praktijkonderwijs); Gilde Opleidingen (ROC) en Citaverde (AOC) en gemeente Venlo (namens gemeenten Arbeidsmarktregio Noord-Limburg).

In dit overleg informeren partijen elkaar over ontwikkelingen binnen de eigen organisaties, vindt afstemming plaats en worden daar waar mogelijk gezamenlijke initiatieven genomen. Deze rapportage geeft hier inzicht in.

In deze periode hebben 2 overleggen plaats gevonden (20 april 2016 en 19 juli 2016).

INSPIRATIENOTITIE 'OOK JONGEREN MET EEN LICHT VERSTANDELIJKE BEPERKING KUNNEN WERKEN'

Jongeren met een licht verstandelijke beperking met arbeidsvermogen ervaren – ondanks dat ze onder de Banenafpraak vallen - momenteel problemen bij de overgang van school naar (betaald) werk. Deze jongeren worden zowel door Onderwijs en Ondernemers nog steeds eerder gezien als cliënt in de zorg dan werknemer in het bedrijfsleven. En ook de Overheid worstelt in de nieuwe opzet van het lokale beleid met de vraag hoe de Participatiewet en de Wmo samen de participatie van een schoolverlater met licht verstandelijke beperkingen kan bevorderen en daarmee een meer inclusieve lokale samenleving ontstaat.

Dat is jammer. Vooral voor de jongeren zelf. Zij krijgen hierdoor niet de kans het maximaal rendement te halen uit hun talenten en optimaal mee te doen in de maatschappij. Maar we halen zo ook niet het maximaal rendement uit de daartoe ter beschikking gestelde maatschappelijke en financiële middelen in onderwijs en overheid.

Om dit te kunnen realiseren is binnen Onderwijs, Overheid en Ondernemers een omslag in denken en doen nodig. Maar verandering en samenwerking komt niet vanzelf tot stand. Door in de praktijk te mogen en kunnen experimenteren over de grenzen van de eigen beleidsterreinen en organisaties heen ontstaan vaak de beste (maatwerk)oplossingen. In het bedrijfsleven wordt dit vaak co-creatie genoemd. Maar dat is voor veel professionals in het onderwijs en bij gemeenten nog vaak onbekend, onwennig en best spannend. Zeker als er ook nog veel onduidelijkheid bestaat wie nu waar verantwoordelijk voor is zoals in de zogenaamde transitiefase van jongeren met een licht verstandelijke beperking in de leeftijd van 16 tot 20 jaar.

Dan kan het soms helpen dat er 'iemand' of 'iets' is die personen en partijen inspireert en stimuleert om opbrengstgericht samen te werken en vroegtijdig onderwijs, zorg en ondersteuning kan verbinden met werk en inkomen.

Daarom heeft de coördinator BAANWIJS een 'notitie' geschreven die bedoeld is als inspiratie voor onderwijs en overheid en anderen die jongeren met een licht verstandelijke beperking een toekomst willen geven met passend werk, de benodigde ondersteuning en waar nodig zorg. De notitie is als bijlage toegevoegd aan deze rapportage

Naar aanleiding van de notitie hebben diverse overleggen plaats gevonden tussen professionals van onderwijs en de gemeenten Peel en Maas, Horst aan de Maas en Venray waarbij afspraken zijn gemaakt om bij de jongeren met een licht verstandelijke beperking tijdens de transitie van school naar werk of dagbesteding vroegtijdig samen te werken.

** De notitie wordt als bijlage met deze rapportage meegestuurd.*

PROJECT BAZEN VERBAZEN: BEELDVORMINGSPROJECT KWETSBARE JONGEREN

Bij de arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren is het belangrijk dat zowel de jongeren zelf als de werkgever(s) een realistisch beeld hebben van de arbeidsmogelijkheden op de (reguliere) arbeidsmarkt. Vaak heeft stage voor beiden de functie van assessment, training en matching.

Soms moeten ook alternatieven gezocht worden om werkgevers kennis te laten maken met kwetsbare jongeren. Tijdens een overleg hebben de coördinator BAANWIJS en de programmamanager van Instituut GAK besproken hoe ze kwetsbare jongeren en hun scholen kunnen helpen zich te presenteren.

Dit heeft geleid tot het project 'Bazen Verbazen'. Bazen Verbazen is een project voor scholen en zorginstellingen die een brug willen slaan tussen hun jongeren en potentiële werkgevers.

Deelnemende jongeren leren met Bazen Verbazen hoe ze zichzelf op een positieve manier kunnen presenteren om potentiële werkgevers te bereiken. Tijdens workshops ontwikkelen jongeren onder professionele begeleiding een idee voor een creatief wedstrijdplan waarmee zij zich aan werkgevers kunnen presenteren in hun regio. De winnende groepen voeren het plan na de zomervakantie met behulp van Maas theater en dans uit tot een creatief eindproduct. In november en december 2016 presenteren de jongeren zichzelf aan potentiële werkgevers.

Alle deelnemende scholen aan het convenant BAANWIJS zijn uitgenodigd voor deelname. Leerlingen van praktijkschool Wildveld hebben daadwerkelijk deelgenomen aan de workshops. Hun creatief wedstrijdplan is inmiddels door een jury uitgekozen om verder uit te werken tot een eindproduct dat einde dit jaar wordt gepresenteerd aan (regionale) werkgevers.

Meer informatie over dit project kun je lezen op: <http://www.bazenverbazen.nl/home>

Projecten op het gebied van onderwijs en arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren

CASUSOVERLEG OP SCHOLEN

De succesbepalende factor van BAANWIJS zijn de periodieke gesprekken op casusniveau van de leerlingen die zich in de transitiefase van stage naar werk bevinden. Juist in deze transitiefase is het belangrijk dat Onderwijs, Overheid, Ondernemers en Ouders gezamenlijk de verantwoordelijkheid nemen als het gaat om de matching, plaatsing en eventueel ondersteunende voorzieningen van de leerling in een baan. Deelnemers aan dit gesprek zijn de stagedocenten van de deelnemende scholen, talentmanagers (2 arbeidsdeskundigen werkzaam bij UWV, gedetacheerd naar de gemeente Venlo, gefinancierd door ESF 2014 – 2016) en (jongeren)coaches van de gemeenten. Via het stagetraject van de leerling is ook de werkgever en ouder (indirect) betrokken bij het casusoverleg.

Rollen:

Stagedocent: zoekt een passende stageplek voor leerling met (grote) kans op uitstroom in een baan; introduceert de leerling bij de werkgever, verzorgt de stageadministratie en begeleid het stagetraject en regelt eventuele passende scholing op school;

Talentmanager: onderzoekt en adviseert betreffende de match van de belastbaarheid van de leerling en de belasting van het (toekomstige) werk; onderzoekt en adviseert betreffende het aanpassen van het (toekomstige) werk aan de mogelijkheden van de leerling; legt de verbanden tussen onderwijs – ondernemer – overheid als het gaat om de matching, plaatsing en eventueel ondersteunende voorzieningen van de leerling;

Jongerencoach: onderzoekt en adviseert m.b.t. mogelijke betaalde werkplekken in samenwerking met Werkgeversservicepunt; onderzoekt, adviseert en regelt eventueel ondersteunende voorzieningen van de leerling;

Werkgever: biedt een baan, vaak naar aanleiding van de positieve ervaringen tijdens de stage; wil geïnformeerd worden over de arbeidsprestatie van de leerling en daaraan gekoppelde loonwaarde en eventueel ondersteunende voorzieningen zoals jobcoaching, loonkostensubsidie, premiekorting en no-risk polis;

Ouders en leerling: willen geïnformeerd worden over de werkzaamheden, de arbeidsprestatie die geleverd moet worden en daaraan gekoppelde loonwaarde en eventueel ondersteunende voorzieningen zoals jobcoaching en (aanvullende) inkomensvoorziening.

SAMENWERKING ONDERWIJS EN WERKGEVERSSERVICEPUNT

Een accountmanager van het Werkgeversservicepunt heeft BAANWIJS in contact gebracht met CSU. Dit bedrijf maakt al jarenlang op een aantal vakantieparken in de regio vakantiehuisjes schoon. Ze hadden vanaf start schooljaar '16-'17 zes stage plaatsen met uitzicht op een duurzame baan.

Deze 'vacatures' zijn uitgezet bij de stagedocenten van de scholen, talentmanagers en jongerencoaches. Maar er waren geen kandidaten. Vervolgens is Gilde op verzoek van BAANWIJS in gesprek gegaan met CSU. Het vraagstuk van CSU bleek wat breder te zijn als alleen maar stagiaires. Op verzoek van CSU heeft Gilde een opleidingsvoorstel gemaakt. Momenteel vindt er overleg plaats over de financiering van het opleidingsvoorstel.

OPZETTEN LEERWERKBEDRIJF KWETSBARE JONGEREN: WERKCAFÉ VINCENT VAN GOGH INSTITUUT

In een voorziening voor transitieonderwijs zijn onderwijs en arbeid niet langer activiteiten die elkaar in tijd opvolgen. Het zijn activiteiten die in elkaar overlopen. Als we jongeren die geen startkwalificatie kunnen behalen willen toeleiden naar een passende arbeidsplek in kansrijke beroepen op de arbeidsmarkt dan moet het beroep centraal komen te staan binnen de opleiding. De jongere dient dan te worden aangesproken als toekomstig beroepsbeoefenaar en werknemer. Dit stelt andere eisen aan de school als leer- en werkomgeving. De school fungeert namelijk in feite als een voorbereidende 'werkomgeving'. De leeromgeving binnen en buiten de school gaat er hierdoor anders uitzien. Het zwaartepunt komt te liggen bij het 'al werkend leren' binnen leerwerkplaatsen, al dan niet in de vorm van mini-ondernemingen. Bij voorkeur in samenwerking met ondernemingen die én het maatschappelijk belang dienen én in hoge mate financieel zelfvoorzienend zijn met hun product of dienst.

Op grond van deze visie werd praktijkschool Wildveld en BAANWIJS door Vincent van Gogh Instituut gevraagd om op de locatie van Vincent van Gogh Instituut in Venray de mogelijkheden te onderzoeken om voor leerlingen van Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs in de regio Noord Limburg een praktijkgerichte leervoorziening te creëren in de vorm van een mini-onderneming: WERKCAFÉ. Het WERKCAFÉ is het personeelsrestaurant van Vincent van Gogh Instituut en wordt alleen gebruikt door de eigen medewerkers en door hen uitgenodigde externe gasten. De werkzaamheden in het WERKCAFÉ zouden kunnen worden uitgevoerd door een groepje van circa 5 leerlingen van Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Namens BAANWIJS heeft de coördinator een businesscase opgesteld en is dit diverse malen besproken met VvGI. Tijdens het proces is ook een regionale ondernemer bij het overleg betrokken. Uiteindelijk heeft VvGI besloten om het werkcafé intern zelf te organiseren met inzet van eigen cliënten die in een traject zitten gericht op maatschappelijke en arbeidsparticipatie.

ESF AANVRAGEN

De ESF subsidie Actieve Inclusie, tweede tranche, regioaanvraag leerlingen VSO en Pro voor schooljaar 2016-2017. Voor het eerste jaar van de tweede tranche wijkt de aanvraag niet veel af van de vorige aanvraag. Gelijktijdig met de start van de nieuwe projectperiode worden de onderhandelingen opgestart om in het tweede jaar vooraf doelstellingen te bepalen om zo te komen tot vernieuwingen/verbeteringen binnen de samenwerking tussen VSO, PrO en entreeonderwijs en gemeenten (specifiek ook Werkgeversservicepunt). Hierin wordt gezocht naar meer samenhang en samenwerking tussen de genoemde scholen en gemeenten. De kwetsbare jongeren hebben belang bij een gezamenlijke aanpak. Afgelopen periode is gebleken dat een impuls om dit te verbeteren noodzakelijk is.

De ESF subsidie Actieve Inclusie, tweede tranche, aanvraag gemeenten; om de ontwikkelingen van gemeenten en onderwijs met elkaar in verbinding te brengen sluit de coördinator Baanwijs aan bij de overleggen van gemeente waar de invulling van ESF besproken wordt.

Relatiemanagement en samenwerking met andere organisaties

Veel van de reeds genoemde punten hebben ook te maken met relatiemanagement en samenwerking met andere organisaties. Naast de genoemde punten onder 1, 2 en 4 (zie onderstaande), wordt er deelgenomen aan andere regionale en landelijke netwerken.

Kennisdeling – Informatieverstrekking - Deskundigheidsbevordering

ONDERZOEK VAKKUNDIG AAN HET WERK

In samenwerking met BAANWIJS en Onderzoeksbureau Berenschot hebben de gemeenten in Noord-Limburg een subsidieaanvraag ingediend onder de titel: Vakkundig aan het werk: kortdurend praktijkgericht onderzoek kwetsbare jongeren van school naar werk; de Noord Limburgse aanpak. De subsidieaanvraag is gehonoreerd door ZonMW en wordt momenteel uitgevoerd.

In de onderzoeksopzet zijn interviews gepland met 30 jongeren die zijn uitgestroomd bij praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en Entree in het schooljaar 2014 - 2015. De te spreken jongeren zijn verdeeld over schooltype, gemeenten en uitstroom. Deze interviews zijn bijna afgerond.

De looptijd van het onderzoek is van juni tot december 2016.

Het onderzoek bestaat uit de volgende hoofdvraag: Wat werkt effectief in het begeleiden van kwetsbare jongeren van school naar werk?

En uit de volgende deelvragen:

Wat is er uit voorgaande (wetenschappelijke) onderzoeken bekend over het toeleiden van kwetsbare jongeren van school naar werk?

Hoe wordt de begeleiding van kwetsbare jongeren van school naar werk in Noord-Limburg aan gepakt binnen Baanwijs?

Welke elementen uit bestaande onderzoeken komen overeen met de Baanwijsaanpak?

Welke elementen in de route die jongeren vanaf hun uitstroomfase tegenkwamen waren effectief en welke niet?

Wat zijn de werkzame factoren, belemmerende factoren en randvoorwaarden die een integrale aanpak als Baanwijs effectief maken?

De volgende activiteiten worden verricht:

1. Literatuuronderzoek
2. Beschrijving Baanwijs
3. Toetsing onderzoekskader bij klankbordgroep
4. Individuele gesprekken met jongeren
5. (Groeps)gesprekken met ouders
6. (Groeps)gesprekken met relevante spelers in de interventies (gemeente, onderwijs, werkgevers, UWV)
7. Codering uitkomsten interviews
8. Analyse opgehaalde informatie (vooral kwalitatief, voor een klein deel kwantitatief)
9. Toetsing van de uitkomsten bij klankbordgroep

10. Rapportage/handreiking met daarin antwoord op de vragen: 'Wat werkt er goed en wat werkt er (nog) niet?' in het begeleiden van kwetsbare jongeren van school naar werk. We verwerken de conclusies in een heldere handreiking. We sluiten de onderzoeksperiode af met een symposium waarin de resultaten worden teruggeleefd bij geïnteresseerde partijen. Naast dat hier resultaten worden teruggeleefd biedt het symposium mogelijkheid om met elkaar in gesprek te gaan.

11. Symposium

Voor het organiseren en begeleiden van het onderzoek is een projectteam samengesteld en een klankbordgroep geformeerd. Het projectteam is gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek en bestaat uit de volgende leden: Bianca Verhoeven (gemeente Venlo); Linda Houtappels (gemeente Venlo), Imke Verbruggen (gemeente Horst aan de Maas), Jack Kerkhofs (coördinator Baanwijs); Lou Gommans (Onderwijsgroep Buitengewoon); Ad Baan (Berenschot).

De klankbordgroep is breder (vertegenwoordigers van meerdere gemeenten, de verschillende scholen, het werkbedrijf, werkgevers en het UWV) en levert extra input voor het onderzoek vanuit hun expertise.

OPSTELLEN 'INTEGRALE VISIE ARBEIDSMATIGE DAGBESTEDING', GEMEENTEN PEEL EN MAAS, HORST AAN DE MAAS EN VENRAY

Op verzoek van de 3 gemeenten heeft de coördinator BAANWIJS deelgenomen aan diverse overleggen betreffende het opstellen van een (concept) notitie. Vervolgens is de concept notitie voorgelegd aan de VSO scholen met de volgende vragen:

Zijn er ontwikkelingen in het onderwijs die tegengesteld zijn aan wat in de notitie staat?

Mis je een belangrijk onderwerp?

Je algemene mening?

Door deze werkwijze heeft de werkgroep gebruik gemaakt van zowel de visie en kennis vanuit de gemeenten als die vanuit onderwijs als het gaat om arbeidsmatige dagbesteding.

REGIONALE BIJEENKOMST BAANWIJS

Op 13 april 2016 zijn circa 60 professionals van gemeenten en onderwijs geïnformeerd en met elkaar in gesprek gegaan over de laatste ontwikkelingen op het gebied van arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren.

Presentatie resultaten BAANWIJS

Vanuit de gedachte 'klant centraal' stond de belevingswereld van de jongeren en werkgever centraal. Jongeren waren gevraagd zich te filmen (een selfie / vlog te maken) tijdens stage bij de werkgever en/of tijdens gesprek met stagedocent en te vertellen wat zij belangrijk vinden of nodig hebben tijdens stage of de overgang van school naar werk. Een werkgever was uitgenodigd om te vertellen over hun ervaring.

De filmpjes van de jongeren kun je bekijken op:

<https://www.youtube.com/watch?v=M5aAargudQQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=ywphV6lrnTU>

Werkgever, jongere en stagedocent vertellen over hun samenwerking met als resultaat een plaatsing

Veel stagedocenten en coaches hebben aangegeven het waardevol te vinden om met elkaar in gesprek te gaan. Een volgende bijeenkomst zal dan ook met name in dit teken staan.

Resultaten uitstroom schooljaar 2015-2016

De samenwerking heeft voor het schooljaar 2015 – 2016 de volgende uitstroomresultaten opgeleverd:

school	Praktijkonderwijs	MBO Entree	MBO 2-3	Werk	Beschut werk	Arbeidsmatige dagbesteding	Belevingsgerichte dagbesteding	Werkzoekend
Gilde Entree Venlo				42				
VSO Impuls Tegelen				4		12	5	
VSO Mikado Gennep	1			1	1	6	5	
Raayland PrO Venray		5		11		1		4
VSO Velddijk Tegelen		10	14	32		11		
VSO Werkenrode Groesbeek			1	2		3		2
VSO Wijnberg Venlo		2	4	3				
Wildveld PrO Venlo		5	2	21				
Totaal	1	22	21	116	1	33	10	6

Opmerking 1: jongeren die tussentijds uitstromen i.v.m. verhuizing, andere school of andere redenen zijn in dit overzicht niet opgenomen

Opmerking 2: alleen de leerlingen VSO Werkenrode woonachtig in de regio Noord Limburg zijn in dit schema opgenomen.